

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

13.01.2021

Чирмешән авылы

КАРАР

№5

«Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия төзү турында»

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы «Бинаны торак бина дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турында нигезләмәне раслау турында» карары (27.07.2020 ел ред.) нигезендә, Чирмешән муниципаль районы Уставының 45 нче маддәсенә таянып, Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИР Ә:**

1. Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия төзүгә һәм аның составын расларга (1 нче кушымта).

2. Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында нигезләмәне расларга (2 нче кушымта).

3. Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия турында нигезләмәне расларга (3 нче кушымта).

4. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының 2015 елның 5 маендагы 306 номерлы «Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында ведомствоара комиссия төзү турында» карары, (Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының 2016 елның 16 мартындагы 146 номерлы, 2016 елның 17 маендагы 275 номерлы, 2015 елның 25 февралендәге 136 номерлы, 24

августындагы 464 номерлы, 2017 елның 23 июнендәге 342 номерлы, 2017 елның 4 сентябрәндәге 421 номерлы, 2017 елның 25 декабрәндәге 632 номерлы, 2018 елның 21 июнендәге 274 номерлы, 2018 елның 1 октябрәндәге 456 номерлы, 2019 елның 25 июлендәге 326 номерлы, 2020 елның 9 сентябрәндәге 289 номерлы, 2020 елның 25 декабрәндәге 549 номерлы карары керткән үзгәрешләр белән)

5. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында халыкка хәбәр итәргә.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

7. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуда җаваплылыкны үз өстемә алам.

**Башкарма комитет
Житәкчесе**

И.Н.Шәйдуллин

Татарстан Республикасы
 Чирмешән муниципаль районы
 Башкарма комитетының 2021 елның
 13 гыйварындагы 5 номерлы карарына
 1 нче кушымта

**Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз
 һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә
 тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты
 дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара
 комиссия составы»**

Комиссия рәисе:

Шәйдуллин И.Н - Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты
 житәкчесе;

Комиссия рәисе урынбасары:

Кәримов Илдус Исмәгыйль улы - Чирмешән муниципаль районы
 Башкарма комитеты житәкчесенең төзелеш һәм ТКХ буенча беренче
 урынбасары;

Комиссия секретаре:

Галәветдинова Эльвира Вәлирахман кызы - Чирмешән муниципаль
 районы Башкарма комитетының Торак сәясәте бүлеге начальнигы.

Комиссия әгъзалары:

Сәләхов Хәлим Салих улы - Чирмешән муниципаль районы Башкарма
 комитетының инфраструктура үсеше бүлеге начальнигы;

Тайдакова Инна Владимировна - Чирмешән муниципаль районының
 Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе (киләшү буенча);

Гиниатуллов Рафаэль Фәрит улы - Россия гадәттән тыш хәлләр
 министрлыгының ТР буенча баш идарәсенә күзәтчелек эшчәнлегенә һәм
 профилактик эш идарәсенә Яңа Чишмә һәм Чирмешән муниципаль районнары
 буенча муниципаль берәмлекнең күзәтчелек эшчәнлегенә һәм профилактик эш
 начальнигы эчке хезмәт майоры

(киләшү буенча);

Жукова Галина Семеновна - «Татарстан Республикасының техник
 инвентаризация бюросы» акционерлык җәмгыятең Әлмәт филиалы
 житәкчесе (киләшү буенча);

Жамалетдинов Илнур Минсәгыйт улы - Чирмешән муниципаль районы
 Башкарма комитетының эшләр идарәчесе.

Рунова Татьяна Викторовна - Чирмешән муниципаль районы Советының
 юридик бүлеге начальнигы;

Бикчәнтаева Лилия Зөфәр кызы – ТР ДТИ башлыгы урынбасары-Әлмәт
 зонасы торак инспекциясе башлыгы (киләшү буенча);

Трифорова Анна Николаевна – Татарстан Республикасы буенча
 Роспотребнадзор идарәсенә Нурлат һәм Аксубай районнарында территорияль
 бүлеге башлыгы (киләшү буенча).

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Башкарма комитетының, 2021 елның
13 гыйварындагы 5 номерлы карарына
2 нче кушымта

**Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм
күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча
йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында элге нигезләмә (алга таба-Нигезләмә) Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң «Бинаны торак дип тану, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында» 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карары (2020 елның 27 июлендәге редакциясендә) (алга таба - РФ Хөкүмәтенәң 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карары) нигезендә эшләнган.

1.2. Нигезләмә яшәү өчен яраклы булган торак бинага карата таләпләрне һәм яшәү өчен яраксыз дип таныла торган нигезләрне билгели һәм, аерым алганда, күпфатирлы йорт авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип таныла, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип билгели.

Урынны торак урыны, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип тану турында сораулар Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән расланган урынны торак урыны, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип тану буенча ведомствоара комиссия белән хәл ителә.

1.3. Гражданнарның яшәве өчен билгеләнган изоляцияләнган бина торак урыны дип таныла, ул күчәмсез милек булып тора һәм яшәү өчен яраклы.

1.4. Торак урыны дип таныла:

торак йорт - бүлмәләрдән, шулай ук яшәү белән бәйле булган гражданнарның көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнган ярдәмче куллану бүлмәләреннән торган индивидуаль-билгеле бер бина;

фатир - күпфатирлы йортта гомуми файдаланудагы биналарга турыдан-туры керү мөмкинлеген тәэмин итә торган һәм бер яки берничә бүлмәдән торган, шулай ук гражданнар тарафыннан мондый аерым бүлмәдә яшәү белән бәйле көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнган ярдәмче куллану урыннарыннан торган күпфатирлы йортта структур яктан

аерымланган бина;

бүлмә - торак йортта яисә фатирда гражданның турыдан-туры яшәу урыны буларак файдалану өчен билгеләнгән торак йортның яисә фатирның өлеше.

1.5. Гражданның тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтияжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән, мондый бинада вакытлыча булу белән бәйле булган сезонлы файдалану бинасы бакча йорты дип таныла.

1.6. Торак йорт янындагы жир кишәрлегенә яисә мондый йорттагы гомуми файдаланудагы биналарга мөстәкыйль чыгулары булган ике һәм аннан күбрәк фатирның жыелмасы күпфатирлы йорт дип таныла. Күпфатирлы йортта торак законнары нигезендә мондый йортта биналарның милекчеләренә гомуми милке элементлары бар.

Ярдәмче файдаланудагы бинаны, шулай ук күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә гомуми милеге составына керә торган биналарны торак урыннары сыйфатында куллану рәхсәт ителми.

1.7. Аны торак урыны, торак урынны гражданның яшәве өчен яраклы (яраксыз), шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану максатларында бинаны бәяләү һәм тикшерү әлеге максатларда төзелә торган ведомствоара комиссия (алга таба - комиссия) тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм әлеге биналарның һәм йортның әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәү мәсьәләсе буенча үткәрелә.

Район башкарма комитеты, РФ Хөкүмәтенә 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 7(1) пунктында каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе торак фонды, федераль милектә булган күпфатирлы йортларның, муниципаль торак фонды һәм шәхси торак фондының торак урыннарын бәяләү өчен үзе билгеләгән тәртиптә комиссия төзи. Комиссия составына әлеге жирле үзидарә органы вәкилләре кертелә. Комиссия рәисе итеп күрсәтелгән жирле үзидарә органының вазыйфай заты билгеләнә.

Комиссия составына шулай ук региональ торак күзәтчеләген (муниципаль торак контролен), санитария-эпидемиология, янгын, экология һәм башка куркынычсызлык, кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегенә өлкәсендә дәүләт контролен һәм күзәтчеләген үткәргә вәкаләтле органнар вәкилләре дә кертелә (алга таба - дәүләт контроле (күзәтчеләге) органнары), шулай ук, кирәк булган очракта, шул исәптән РФ Хөкүмәтенә 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 42 пунктында каралган гадәттән тыш хәл зонасы чикләрендә булган объектларның (торак урыннарының) жыелма исемлегенә нигезендә биналарны тикшерү үткәрелгән очракта - архитектура, шәһәр төзелеше һәм тиешле оешмалар вәкилләре, экспертлар билгеләнгән тәртиптә проект документларына һәм (яки) инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә экспертиза бәяләмәләрен эзерләү хокукына аттестацияләнгән.

Торак урыны милекчесе (ул вәкаләт биргән зат), РФ Хөкүмәтенә 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 7 пунктындагы икенче, өченче һәм алтынчы абзацларында күрсәтелгән органнардан һәм (яисә) оешмалардан тыш, комиссиягә киңәш бирү тавышы хокукы белән эшкә жәлеп ителә һәм комиссия утырышы вакыты һәм урыны турында Россия Федерациясе

субъекты башкарма хакимияте органы яисә комиссияне төзегән жирле үзидарә органы билгеләгән тәртиптә хәбәр ителергә тиеш. Гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән торак урыны милекчесенә комиссия эшендә катнашу тәртибе Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органы яки комиссия төзегән жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Әгәр комиссия тарафыннан Россия Федерациясе торак фондының яисә федераль милектәгә күпфатирлы йортның торак урыннарына бәя ясалса, комиссия составына, бәяләнә торган мөлкәткә карата милекче вәкаләтләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы вәкиле хәлиткеч тавыш хокукы белән кертелә. Комиссия составына хәлиткеч тавыш хокукы белән шулай ук, Россия Федерациясе дәүләт органы яисә аңа караган предприятие (учреждение) вәкиле дә кертелә, әгәр күрсәтелгән органга йә аның карамагындагы предприятиегә (учреждению) бәяләнә торган мөлкәт тиешле әйбер хокукында булса (алга таба - хокук иясе).

Урынны торак урыны, торак урынын гражданнарның яшәве өчен яраклы (яраксыз), шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турындагы карар Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органы яки жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә (Россия Федерациясе торак фондының һәм федераль милектә булган күпфатирлы йортларның торак урыннарыннан тыш). Комиссия тарафыннан Россия Федерациясе Торак фондының, шулай ук федераль милектә булган күпфатирлы йортның торак урыннарына бәяләмә үткәрелсә, урынны торак урыны, торак урынын гражданнарның яшәве өчен яраклы (яраксыз), шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турындагы карар бәяләнә торган мөлкәткә карата милекче вәкаләтләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан кабул ителә, әгәр бәяләнә торган мөлкәт федераль башкарма хакимият органының яисә аның карамагындагы предприятиегә (учреждению) тиешле әйбер хокукында булса, күрсәтелгән карар шундый федераль башкарма хакимият органы тарафыннан кабул ителә. Карар РФ Хөкүмәтенә 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 47 пунктында каралган тәртиптә рәсмиләштерелгән комиссия бәяләмәсе нигезендә кабул ителә.

Бинанының туры килүен бәяләү процедурасы РФ Хөкүмәтенә 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 44 пунктында билгеләнгән таләпләрне үз эченә ала.

1.8. Башкарма комитет, бина милекчесенә мөрәжәгәте булган очракта, тиешле территориядә булган шәхси торак биналарны комиссиянең тиешле бәяләмәсе нигезендә гражданнар яшәү өчен яраклы (яраксыз) дип тану турында карар кабул итә.

Комиссия карары комиссия рәисе тарафыннан раслана торган бәяләмә рәвешендә рәсмиләштерелә.

Бәяләмә нигезендә Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты карары чыгарыла, бәяләмә алынган көннән алып 30 календарь көн эчендә ул билгеләгән тәртиптә, ә гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән торак биналарны тикшергәндә - бәяләмә алынганнан соң 10 календарь көн эчендә ул

билгелэнгэн тэртиптэ карар кабул итэ һәм, бинаны алга таба файдалануны, йортны авария хэлэндэ һәм сүтелергэ яки реконструкциялэnergэ тиеш дип танылган яисэ ремонт-торгызу эшлэрен башкаруның кирэклеген таныган очракта, физик һәм юридик затларны күчерү вакытын күрсәтеп, карар чыгара.

1.9 Карарга, бәяләмәгә кызыксынган затлар тарафыннан суд тэртибендэ шикаять бирелергэ мөмкин.

2. Торак бина жавап бирергэ тиеш булган таләпләр

2.1. Торак урыннар нигездэ шәһәр төзелеше зонасына туры китереп, торак зонада урнашкан йортларда, шулай ук гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яки яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендэ урнашырга тиеш.

2.2. Торак урынның, шул исәптән күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренәң гомуми мөлкәте составына керүче һәм киртәләүче конструкцияләре эшкә сәләтле хәлдә булырга тиеш, шул ук вакытта эксплуатацияләү барышында деформативлык өлешендә барлыкка килгән (этимер - бетон конструкцияләрендә-ярыклылыкка каршы тору (трещиностойкость) өлешендә) эш сәләтлелеген һәм конструкцияләренәң, торак йортның ышанычлылыгын бозуга китермиләр һәм гражданның куркынычсызлыгын һәм инженерлык жиһазларының куркынычсызлыгын тәмин итәләр.

Торак йортның нигезләре һәм тотып торучы (несущий) конструкцияләре, шулай ук күпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренәң гомуми милеге составына керүче нигезләр һәм тотып торучы (несущий) конструкцияләрендә аларның деформацияләренә яки ярыклар барлыкка килүгә китерә торган жимереклекләр һәм зыян килүләр булырга тиеш түгел, бу аларның тотып тору (несущий) мөмкинлекләрен киметә һәм конструкциянең яки тулаем торак йортның эксплуатация үзлекләрен начарайта.

2.3. Торак урын, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренәң гомуми милке кебек үк, торак бина эчендә һәм торак йорт янында, торак бинага һәм торак йортка кергәндә һәм алардан чыкканда, шулай ук инженер жиһазларынан файдаланганда, торакчыларның имгәнү куркынычын кисәтү һәм фатирларның тиешле бүлмәләренәң һәм күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренәң гомуми милеге составына керүче йортның ярдәмче биналарының инженерлык жиһазлары предметларын күчерү мөмкинлеген тәмин итү өчен төзекләндерелергә һәм жиһазландырылырга тиеш. Шул ук вакытта баскыч маршлары һәм пандусларның авышлыгы һәм киңлеге, баскычларның биекlege, баскычның горизонталь өлеше (проступь) киңлеге, керү мәйданнарының киңлеге, баскычлардан, подвалдан, кулланыла торган чарлактан чыгу юлларының биекlege, ишек проемнарының зурлыгы хәрәкәт итү һәм урнашу куркынычсызлыгын тәмин итәргә тиеш.

2.4. Торак бинасы инженерлык системалары белән тәмин ителергә тиеш (электр яктырту, хужалык-эчә торган һәм кайнар су белән тәмин итү, су чыгару, жылыту һәм вентиляция, э газлаштырылган районнарда газ белән

тээмин итү). Жирлеклөрдө һәм гражданныр бакчачылыкны яисә яшелчәчелек хужалыкларынын үз ихтыяжлары өчен алып барган территориядә үзәкләштерелгән инженерлык челтәрләренән башка бер һәм ике катлы биналарда су үткәргечләре һәм каналлаштырылган бәдрәфләр булмау рөхсәт ителә.

2.5. Инженерлык системалары (вентиляция, жылылык, су белән тээмин итү, су бүлү, лифтлар һ.б.), торак биналарда булган, шулай ук күпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренә гомуми милеге составына керүче жайланмалар һәм механизмнар санитар-эпидемиологик иминлек таләпләренә туры килергә тиеш. Торак биналарның вентиляция системасын урнаштыру бер фатирдан икенчесенә һава керүне булдырмаска тиеш. Кухняларның һәм санитария төөнәренә (ярдәмче бүлмәләренә) вентиляция каналларын торак бүлмәләр белән берләштерү рөхсәт ителми.

Вентиляцияләнә торган барлык торак биналарда һава алмашының кыскалыгы (кратность) гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән нормаларга туры килергә тиеш.

2.6. Торак биналарда булган, шулай ук күпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренә гомуми милкәнә кергән инженерлык системалары (вентиляция, жылылык, су белән тээмин итү, су бүлү, лифтлар һ.б.), гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән иминлек таләпләренә һәм жиһазлар житештерүче заводларның инструкцияләренә, шулай ук гигиена нормативларына, шул исәптән әлегә инженер системалары белән барлыкка килә торган тавышның һәм вибрацияләренә рөхсәт ителгән дәрәжәсенә туры китереп урнаштырылырга һәм монтажланырга тиеш.

2.7. Күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә гомуми милеге составына керүче торак бинаның тышкы киртәләү конструкцияләре елның салкын чорында фатирара коридорда һәм торак бүлмәләрдә чагыштырмача дымлылыгын 60 проценттан да артмаган күләмдә тээмин итә торган жылылык изоляциясе, жылытыла торган биналарның температурасы Цельсий буенча +18 градустан да ким булмаган күләмдә, шулай ук тышкы салкын һава үтеп керүдән изоляциясе, бинадагы су пары диффузиясеннән пароизоляция булырга тиеш, алар яктылыкны үткәргәүче (несветопрозрачных) киртәләүче конструкцияләренә эчке өслекләрдә дымның булмасын тээмин итә һәм торак йорт конструкцияләрендә артык дым туплауга комачаулай.

2.8. Торак урыннары, шулай ук күп фатирлы йорттагы биналар милекчеләренә гомуми милеге составына керүче биналар яңгыр, кар эрдән барлыкка килгән һәм грунт суы үтеп керүдән һәм инженерлык системаларынан суның көнкүреш агып китү мөмкинлегеннән конструктив чаралар һәм техник жайланмалар ярдәмендә сакланырга тиеш.

2.9. Күпфатирлы йортта бишенче каттан югарырак урнашкан торак урынга, мансард катыннан тыш, лифт ярдәмендә керү мөмкинлеге булырга тиеш.

2.10. Эксплуатацияләнә торган торак йортның рөхсәт ителгән биеклегә һәм күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә гомуми милеге составына керүче янғын сүндерү отсегы чикләрендә катның мәйданы бинаның конструктив янғын куркынычы классына һәм аның гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән янғынга каршы тора алу дәрәжәсенә туры

килергә һәм торак бинаның һәм тулаем торак йортның янғын куркынычсызлыгын тәэмин итәргә тиеш.

2.11. Реконструкцияләнгән торак бинада санитар-техник төеннәр урыннарын үзгәрткәндә гидро-, тавыш- һәм виброизоляция, аларны вентиляция системалары белән тәэмин итү буенча чаралар үткәрелергә, шулай ук кирәк булганда, санитар-техник төеннәр жайланмалары урнаштырылган түшәмәләр көчәйтелергә тиеш.

2.12. Торак биналарның күләмле-планлаштырылган чишелеше һәм аларның күпфатирлы йортта урнашуы, гражданның тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрнең һәм ярдәмче куллану урыннарының минималь майданы (өйалды (прихожая) һәм коридордан тыш), эргономика таләпләрен исәпкә алып, кирәкле жиһаз һәм функциональ жиһазларны урнаштыру мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

2.13. Торак бинада таләп ителә торган инсоляция бер-ике һәм өч бүлмәле фатир өчен - бер бүлмәдә, дүрт, биш һәм алты бүлмәле фатир өчен - кимендә 2 бүлмәдә тәэмин ителергә тиеш. Елның көзге-кышкы чорында үзәк, төньяк һәм көньяк зоналар өчен торак бинада инсоляциянең озынлыгы тиешле санитар нормаларга туры килергә тиеш. Бүлмәләрдә һәм кухняларда табигый яктырту коэффициенты торак бина уртасында 0,5 проценттан да ким булмаска тиеш.

2.14. Климатик IA, IB, II, ID һәм IVa районнарында бүлмәләрнең һәм кухняның (кухня - ашханә) биеклеген (идәннән түшәмгә кадәр) 2,7 метрдан да ким булмаска тиеш, ә башка климатик районнарда - 2,5 м. Фатир эчендәге коридорларның, холларның, алгы бүлмәләрнең, антресоляларнең биеклеген 2,1 м. дан да ким булмаска тиеш.

2.15. Беренче катта урнашкан торак бинаның идән тамгасы жирнең планлаштырылган билгесеннән югарырак булырга тиеш.

Торак бинаны подвал һәм цоколь катларында урнаштыру рөхсәт ителми.

2.16. Бүлмәләр өстендә бәдрәф, ванна (душ) һәм кухня бүлмәләрен урнаштыру рөхсәт ителми. Бәдрәфне, ваннаны (душны) югары дәрәжәдә кухня өстендә урнаштыру рөхсәт ителә, 2 дәрәжәдә урнашкан фатирларда.

2.17. Торак урынындагы бүлмәләрдә һәм кухняда турыдан-туры табигый яктырту булырга тиеш.

Гражданның көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән өстәмә кулланудагы башка биналар, шулай ук күпфатирлы йортта биналар милекчеләренең гомуми милеген составына керүче бүлмәләр (коридорлар, вестибюлләр, холлар һ.б.) табигый яктыртуга ия булмаска мөмкин. Яктылык проемнары майданының бүлмәләрнең һәм кухняның идәне майданына нисбәтен (отношение), тәрәзәләрнең яктылык техник характеристикаларын һәм әлегә биналарга каршы торучы биналарның шәүләсе төшүен исәпкә алып, кабул итәргә кирәк, ләкин 1 : 5,5 һәм 1 : 8дән дә артык түгел, ә өске катлар өчен авыш киртәләүче конструкцияләр яссылыгында - 1 : 10нан да ким түгел.

2.18. Торак урында ешлыкларның октава полосаларында тавыш басымының рөхсәт ителгән дәрәжәләре, тавышның һәм үтеп керүче тавышның эквивалент һәм максималь дәрәжәләре гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән күрсәткечләргә туры килергә һәм тавышның максималь рөхсәт

ителгән дәрәжәсеннән артмаска тиеш бүлмәләрдә һәм фатирларда тәүлекнең көндөзгә вакытында - 55 дБ, төнлә-45 дБ. Шуңа күрә вакытта вентиляция системалары һәм башка инженер һәм технологик җиһазлар белән торак биналарда булдырыла торган тавышның рәхсәт ителгән дәрәжәләре тәүлекнең көндөзгә һәм төнгә вакытында күрсәтелгән дәрәжәләрдән 5 дБА кимрәк булырга тиеш.

Фатирара стеналар һәм бүлмәтөкләр һава шау-шуын изоляцияләү индексы 50 дБ дан түбән булмаска тиеш.

2.19. Торак урынында тәүлекнең көндөзгә һәм төнгә вакытларында эчкә һәм тышкы чыганақлардан вибрациянең рәхсәт ителгән дәрәжәләре гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән күрсәткөчләргә туры килергә тиеш.

2.20. Торак урынында инфразвукның рәхсәт ителгән дәрәжәсә гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән күрсәткөчләргә туры килергә тиеш.

2.21 Торак урынында радиоешлык диапазонының электр магнит нурланышы интенсивлыгы стационар тапшыручы радиотехник объектлардан (30 кГц-300 ГГц) гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән рәхсәт ителгән күрсәткөчләрдән артмаска тиеш.

2.22. Торак урынында алмаш электр кырының рәхсәт ителгән иң чик киеренкелегә һәм алмаш магнит кырының рәхсәт ителгән иң чик киеренкелегә халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итү өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән күрсәткөчләргә туры килергә тиеш.

2.23. Торак урын эчендә нурланышның эквивалент дозасы егәрлеге ачык җирдә рәхсәт ителгән дозаның егәрлегеннән 0,3 МкВ/сәг. артмаска тиеш, ә эксплуатацияләнә торган биналарның һавасында радонның уртача еллык эквивалент тигез күләмле активлыгы 200 Бк/куб. м дан артмаска тиеш.

2.24. Торак бина һавасында зарарлы матдәләр концентрациясә торак урыннарның атмосфера һавасы өчен гамәлдәге норматив хокукый актларда билгеләнгән рәхсәт ителгән чик концентрацияләрдән артмаска тиеш. Шуңа күрә торак бинаның җавап бирергә тиешле таләпләргә туры килүен бәяләү азот оксиды, аммиак, ацетальдегид, бензол, бутилацетат, диметиламин, 1,2-дихлорэтан, ксилол, ртуть, кургаш һәм аның органик булмаган кушылмалары, сероводород, стирол, толуол, углерод оксиды, фенол, формальдегид, диметилфталат, этилацетат һәм этилбензол кебек биналарның һава тирәлеген пычратучы гигиеник әһәмиятле матдәләрнең рәхсәт ителгән иң чик концентрацияләре зурлыгы буенча үткәрелә.

3. Торак урынын яшәү өчен яраксыз

һәм күп фатирлы йортны авария хәлендәге һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану өчен нигезләр

3.1. Торак бинаны яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигез булып кеше яшәү мохитенең ачыкланган зарарлы факторлары булу тора, алар гражданның тормыш һәм сәламәтлегә куркынычсызлыгын тәмин итәргә мөмкинлек бирми:

эксплуатация барышында физик искерү яки гадәттән тыш хәл аркасында бинаның тулысынча яисә аның аерым өлешләренең эксплуатация

характеристикалары кимү, бу бинаның ышанычлылығы, төзелеш конструкцияләренең һәм нигезләренең ныклығы һәм тотрыклылығы рөхсәт ителмәгән дәрәжәгә төшүенә китерә;

эйләнә-тирә мохитне һәм торак урыны микроклиматының параметрларын үзгәртү кеше өчен потенциал куркыныч химик һәм биологик матдәләр булуы, атмосфера һавасының сыйфаты, радиация фоны дәрәжәсе һәм тавыш, вибрация, электромагнит кырлар чыганаclarы булуның физик факторлары өлешендә кирәкле санитар-эпидемиологик таләпләрне һәм гигиеник нормативларны үтәүне тәмин итәргә мөмкинлек бирми.

3.2. Күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип тану өчен нигез булып, аның күтәрәп торучы (несущих) төзелеш конструкцияләренең (конструкциясенен) яки күпфатирлы йортның тулаем авария хәлендәге техник торышы тора, ул аларның жимерелүе яисә зарарлануы һәм деформацияләнүе белән характерлана, күпфатирлы йортның тотып тору (несущей) сәләте югалу һәм жимерелү куркынычы һәм (яисә) күпфатирлы йортның тотрыклылығын югалтуга китерә ала торган креннар белән билгеләнә.

Әгәр күпфатирлы йорт авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип табылса, мондый күпфатирлы йортта урнашкан торак биналар яшәү өчен яраксыз дип санала.

3.3. Әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән физик факторлар (тавыш, вибрация, электромагнит һәм ионизация нурланышы), атмосфера һавасында һәм туфракта химик һәм биологик матдәләр концентрациясе өлешендә санитар-эпидемиологик күрсәткечләре арткан территорияләрдә урнашкан торак йортлардагы, шулай ук житештерү зоналарында, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналарында һәм санитар-яклау зоналарында урнашкан торак йортлардагы торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк, инженерлык һәм проект карарлары белән куркыныч критерийларын рөхсәт ителгән дәрәжәгә кадәр киметү мөмкин булмаган очракларда.

3.4. Жир шуышуы (оползень), пычрак агымнарының (селевые потоки), кар лавиналарының куркыныч зоналарында урнашкан торак биналарын яшәү өчен яраклы түгел дип танырга кирәк, шулай ук ел саен ташкын сулары белән каплана һәм аларда инженерлык һәм проект чигелешләре ярдәмендә территорияне су басуны булдырмый калырга мөмкин булмаган территорияләрдә дә. Күрсәтелгән зоналарда урнашкан күпфатирлы йортлар авария хәлендә һәм жимерелергә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип таныла.

Техноген аварияләр, башка хәлләр аркасында, инженерлык һәм проект карарлары ярдәмендә торак биналарның жимерелүен булдырмый калу мөмкин булмаса, гадәттән тыш хәл килеп чыккан торак биналарны яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк. Күрсәтелгән зоналарда урнашкан күпфатирлы йортлар авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип таныла. Әлеге Нигезләмәдә техноген аварияләр, башка хәлләр аркасында гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта ихтимал жимерелүләр зонасы астында торак урыннар һәм күпфатирлы йортлар урнашкан территория аңлашыла, аларга килеп чыккан техноген һәлакәт, нәтижәсендә гадәттән тыш хәл килеп чыккан

башка хәлләр аркасында жи́мерелү куркынычы яный. Техноген аварияләр вакытында ихтимал жи́мерелүләр зоналары экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге буенча федераль хезмәт тарафыннан аларның сәбәпләрен техник тикшерү материаллары нигезендә билгеләнә.

3.5. Алмаш токның һава электр тапшыру линиясенә һәм жир өслегеннән 1,8 м биеклектә 50 Гц 1 кВ/м дан артык сәнәгать ешлыгы электр кырының киеренкелеген һәм 50 Гц 50 мкТл дан артык сәнәгать ешлыгының магнит кыры индукциясен барлыкка китерүче башка объектлар янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан торак биналарны яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк.

3.6. Шартлаулар, аварияләр, янгыннар, жир тетрәүләр, грунтларның тигезсез утыруы, шулай ук башка катлаулы геологик күренешләр, гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән күпфатирлы йортларда урнашкан торак биналарны, әгәр торгызу эшләрен башкару техник яктан мөмкин булмаса яки икътисади яктан максатка ярашлы булмаса, яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк һәм бу йортларның һәм төзелеш конструкцияләренең техник торышы күтәрәп тору сәләте (несущей способности) һәм эксплуатация характеристикаларының түбәнәюе белән характерлана икән, аларда кешеләр булу һәм инженерлык жиһазларының сакланышы өчен куркыныч бар. Күрсәтелгән күпфатирлы йортлар авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле дип таныла.

3.7. Тәрәзләре магистральләргә чыга торган бүлмәләрне, РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 26 пунктында күрсәтелгән рөхсәт ителгән чик нормадан артып киткән тавыш дәрәжәсендә, инженерлык һәм проект карарлары ярдәмендә тавыш дәрәжәсен рөхсәт ителгән күрсәткечкә киметү мөмкин булмаса, яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк.

3.8. Өсләрендә яки алар белән янәшә чүп үткәргече юдыру һәм аны чистарту жайланмасы урнашкан торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип танырга.

3.9. Торак урынын яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигез була алмый:

бер һәм ике катлы торак йортта үзәкләштерелгән канализация һәм кайнар су белән тәмин итү системасының булмавы;

5 каттан артык торак йортта лифт һәм чүп-чар үткәргече булмау, әгәр бу торак йорт физик тузу аркасында чикләнгән эшкә сәләтле хәлдә һәм капитал ремонт һәм реконструкцияләнергә яраксыз булса;

әгәр дә бу карар, кирәкле жиһаз һәм функциональ жиһазлар жыелмасын урнаштыру өлешендә, эргономика таләпләренә туры килсә, хәзерге вакытта кабул ителгән күләм-планлаштыру карары нигезендә, элек төзелгән норматив документация буенча проектланган һәм төзелгән файдаланыла торган торак йорттагы бүлмәләрнең һәм фатирларның ярдәмче бүлмәләрнең минималь майданына торак урыннарынның күләм-планлаштыру карарының һәм аларның урнашуының туры килмәве.

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Башкарма комитетының.2021 елның
13 гыйварындагы 5 номерлы карарына
3 нче кушымта

**Бинаны торак урыны, гражданның яшәве өчен яраклы
(яраксыз) һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки
реконструкцияләнергә тиешле дип, бакча йортын торак йорты һәм торак
йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча
ведомствоара комиссия турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Нигезләмә гамәлдәге закон нигезендә эшләнгән һәм бинаны торак урыны, гражданның яшәве өчен яраклы (яраксыз) һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип, бакча йортын торак йорты һәм торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия эшен регламентлы торган мәсьәләләрен билгели (алга таба - Комиссия).

1.2. Комиссия үз эшендә Россия Федерациясе Торак кодексына, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен "Бинаны торак бина дип, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турындагы нигезләмәне раслау хакында" 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарына (алга таба-РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карары), муниципаль хокукый актларга һәм әлеге Нигезләмә таяна.

2.Комиссиянең төп бурычлары

Комиссиянең төп бурычлары булып тора:

- даими яшәү өчен торак биналарның яраклылыгын (яраксызлыгын) бәяләү буенча эшләр башкару;
- бинаны торак урыны, гражданның яшәве өчен яраклы (яраксыз) һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип, бакча йортын торак йорты һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында карарлар кабул итү.

3.Комиссиянең хокуклары һәм бурычлары

Үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен Комиссия хокуклы:

- Комиссия компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча тиешле

мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә соратып алырга;

- үз утырышларында дәүләт контроль (күзәтчелек) органнары, физик һәм юридик затлар вәкилләрен Комиссия компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча тыңларга;

- эшчәнлеге өлкәсенә торак йортларның һәм биналарның техник торышын билгеләү белән бәйлә мәсьәләләр кәргән кызыксынган якларны, өстәмә экспертларны, төрле оешма һәм учреждениеләр вәкилләрен Комиссия утырышына чакырырга;

- Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты каравына Комиссия компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертәргә.

4. Комиссиянең эш тәртибе.

4.1. Комиссия составына рәис, рәис урынбасарлары, Комиссия әгъзалары керә. Комиссия тәкъдимнәр бирү өчен техник экспертларны, вәкилләрне, проектлаучы оешмаларны һәм башка белгечләрне жәлеп итәргә хокуклы.

4.2. Комиссия утырышлары кирәк булган саен, әмма айга кимендә 1 тапкыр үткәрелә. Комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү турындагы карар, тапшырылган документларны исәпкә алып, Комиссия рәисе тарафыннан кабул ителә.

4.3. Комиссия бинаның гамәлдәге законнар белән билгеләнгән таләпләргә туры килүен бәяли һәм торак бинаны яшәү өчен яраклы (яраксыз) дип, шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле дип, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип таный.

5. Бинаны торак урыны дип, торак урынын яшәү өчен яраксыз һәм сүтелергә тиешле дип тану турында карарны карау һәм кабул итү тәртибе.

5.1. Бина милекчесе, бәяләнгән торган милеккә карата милекче вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы, хокук иясе яки гражданин (яллаучы) гаризасы нигезендә йә үз компетенцияләренә кертелгән мәсьәләләр буенча дәүләт күзәтчелеге (контроль) органнары бәяләмәсе нигезендә йә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 21 августындагы 1082 номерлы "Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә урнашкан гражданның торак урыннарына китерелгән зыянны түләүне оештыру программасы кысаларында кайтарылырга тиешле зыян китерелгән торак урынга экспертиза үткәрү кагыйдәләрен раслау турында, ирекле иминләштерү механизмын, Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә урнашкан торак урыннарына китерелгән зыянны каплауны оештыру программасы кысаларында кире кайтарылырга тиешле зыян күләмен билгеләү методикасын кулланып, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары исәбеннән бирелә торган иминият каплау һәм ярдәм исәбенә ирекле иминләштерү механизмын кулланып, һәм урынны торак урыны, торак урыны яшәү өчен яраксыз, күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорты һәм

торак йортын бакча йорты дип тану турында нигезлэмәгә үзгәрешләр кертү хакында" карары нигезендә үткәрелгән, торак бинага экспертиза бәяләмәсе нигезендә, яки ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең региональ системалары алынган, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрендә булган объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлеген (алга таба - объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлеге) кулланып алынган күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр нигезендә Россия Федерациясе субъекты тарафыннан төзелгән һәм расланган белешмәләр нигезендә, бинаның әлегә Нигезлэмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килүенә бәя бирә һәм РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 47 пунктында каралган тәртиптә карарлар кабул итә.

Гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән һәм шул ук вакытта объектларның (торак урыннар) жыелма исемлегенә кертелмәгән торак урыны милекчесе, хокук иясе яки яллаучы әлегә пунктның беренче абзацында каралган гаризаны комиссиягә бирергә хокуклы.

5.2. Күпфатирлы йортны аварияле дип тану һәм яшәү өчен бинаның яраклылыгы (яраксызлыгы) турындагы мәсьәләне карау өчен мөрәжәгать итүче торак урыны буенча комиссиягә РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 45 пунктында каралган документларны тапшыра.

Мөрәжәгать итүче гариза һәм аңа кушып бирелә торган документларны кәгаздә шәхсән яисә почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән яки "Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы" федераль дәүләт мәгълүмат системасын (алга таба - бердәм портал), дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын (булганда) кулланып яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге аша электрон документ рәвешендә тапшырырга хокуклы.

Электрон документ рәвешендә бирелә торган гаризага мөрәжәгать итүче гап-гади электрон имза белән имза куя, ә аңа кушып бирелә торган электрон документлар әлегә документларны биргән органнарның (оешмаларның) вазыйфай затлары тарафыннан имзаланырга тиеш, квалификацияле электрон имза белән (әгәр Россия Федерациясе законнары белән мондый документларга имза салу өчен электрон имзаның башка төре билгеләнмәгән булса).

Мөрәжәгать итүче комиссиягә әлегә Нигезлэмәнең 5.4 пунктында күрсәтелгән документларны һәм мәгълүматны үз инициативасы буенча тапшырырга хокуклы.

Комиссия эш барышында өстәмә тикшерүләр һәм сынаулар билгеләргә хокуклы, аларның нәтижәләре элекрәк Комиссия каравына тапшырылган документларга теркәлә.

5.3. Мөрәжәгать итүче булып дәүләт күзәтчелеге (контроль) органы булса, күрсәтелгән орган комиссиягә үзенә бәяләмәсен тапшыра, аны караганнан соң комиссия бина милекчесенә әлегә Нигезлэмәнең 5.2 пунктында күрсәтелгән документларны тапшырырга тәкъдим итә.

Комиссия объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлеге нигезендә бәя бирсә, әлегә Нигезлэмәнең 5.2 пунктында каралган документларны

тапшыру таләп ителми.

5.4. Ведомствоара запрослар нигезендә, ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган ведомствоара электрон бәйләнешнең региональ системаларын кулланып, шул исәптән электрон формада да комиссия ала:

а) Күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрыннан мәгълүматлар;

б) торак бинаның техник паспорты, ә торак булмаган биналар өчен-техник план;

в) тиешле дәүләт күзәтчелеге (контроль) органнарының бәяләмәләре (актлары), әгәр РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 44 пунктындагы өченче абзацы нигезендә күрсәтелгән документларны тапшыру торак бинаның РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карары белән билгеләнгән таләпләргә туры килүен (килмәвен) раслау турында карарны кабул итү өчен кирәкле дип табылса.

Комиссия бу документларны РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 7 пунктындагы бишенче абзацында күрсәтелгән дәүләт күзәтчелеге (контроль) органнарында соратып алырга хокуклы

5.5. Әгәр комиссия тарафыннан Россия Федерациясе торак фондының яисә федераль милектә булган күпфатирлы йортның торак урыннарына бәя ясалса, жирле үзидарә органы комиссия эшли башлаганчыга кадәр 20 календарь көннән дә соңга калмыйча, ә гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән торак урыннарны бәяләү үткәрелгән очракта - комиссия эшли башлаганчы 15 көннән дә соңга калмыйча, язма рәвештә почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән, шулай ук бердәм порталны кулланып, электрон документ рәвешендә, бәяләнә торган мөлкәткә карата милекче вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Россия Федерациясе башкарма хакимиятенең федераль органына һәм мондый мөлкәткә ия булучыга комиссия эше башланган көн турында хәбәрнамә жиберергә, шулай ук бу хәбәрнамәне "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә дәүләт милке белән идарә итү буенча ведомствоара порталда урнаштырырга тиеш.

Вәкаләтле вәкилләр комиссия эшендә катнашмаса (әлеге пунктта билгеләнгән комиссия эше башланган көн турында хәбәр итү тәртибен үтәгән очракта), комиссия күрсәтелгән вәкилләрдән башка карар кабул итә.

5.6. Комиссия кергән гаризаны, яки дәүләт күзәтчелеге (контроле) органы бәяләмәсен, яки әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы беренче абзацы белән каралган торак урынына экспертиза бәяләмәсен карый, теркәү датасыннан 30 календарь көн эчендә, ә объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлеген яки гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән һәм шул ук вакытта 5.1 пунктында каралган объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлегенә кертелмәгән торак урыннарның милекчесенең, хокук иясенең яки яллаучысының кергән гаризасын - теркәлү датасыннан 20 календарь көн эчендә һәм әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктында күрсәтелгән карар (бәяләмә рәвешендә) яисә бәяләнә торган бинаны өстәмә тикшерү турында карар кабул итә.

Комиссия эш барышында өстәмә тикшерүләр һәм сынаулар билгеләргә хокуклы, аларның нәтижәләре элегрәк комиссия каравына тапшырылган

документларга теркәлә.

Мөрәжәгать итүче әлеге Нигезләмәнең 5.2 пунктында каралган документларны тапшырмаган һәм ведомствоара электрон үзара йогынты ясауның бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган региональ ведомствоара электрон багланышлар системаларын кулланып, ведомствоара запрослар нигезендә аларны таләп итү мөмкин булмаган очракта, комиссия гаризаны һәм тиешле документларны карамыйча әлеге пунктның беренче абзацында каралган срок чыкканнан соң 15 календарь көн эчендә кире кайтара.

5.7. Эш нәтижеләре буенча комиссия биналарның һәм күпфатирлы йортларның әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килүен бәяләү турындагы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

бинаның торак урынына куела торган таләпләргә һәм аның яшәү өчен яраклылыгына туры килүе турында;

бинаны капитал ремонтланырга, реконструкцияләнергә яки яңадан планлаштырылырга тиешле дип тану өчен нигезләрне ачыклау турында (кирәк булганда, техник-икътисадый нигезләү белән), торак бинаны эксплуатацияләү процессында югалган характеристикаларны РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карары белән билгеләнгән таләпләргә туры китерү максатыннан;

бинаны яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигезләрне ачыклау турында;

күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм реконструкцияләнергә тиеш дип тану өчен нигезләрне ачыклау турында;

күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле дип тану өчен нигезләрне ачыклау турында;

күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану өчен нигезләрнең булмавы турында.

Комиссия карар кабул итәргә хокуклы (кворумы бар), әгәр комиссия утырышында аның әгъзаларының гомуми санының яртысыннан да ким булмаган өлеше катнашса, шул исәптән дәүләт күзәтчеләге (контроль) органнарының, архитектура, шәһәр төзелеше органнарының һәм тиешле оешмаларның барлык вәкилләре, комиссия составына кертелгән экспертлар.

Карар комиссия әгъзаларының күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм карар кабул итүнең тиешле нигезләрен күрсәтеп, 3 нөсхәдә бәяләмә рәвешендә рәсмиләштерелә. Әгәр карар кабул иткәндә "өчен" һәм "каршы" тавышларның саны бертигез булса, комиссия рәисе тавышы хәлиткеч булып тора. Кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзалары үзләренең аерым фикерен язмача белдерергә һәм аны бәяләмәгә куярга хокуклы.

Әлеге Нигезләмәнең 5.7 пунктындагы тугызынчы абзацында күрсәтелгән бәяләмәнең ике нөсхәсе, комиссия тарафыннан тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органына, жирле үзидарә органына 3 көнлек срокта жиберелә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 7 пунктындагы жиденче абзацында каралган карарны алга таба кабул итү өчен һәм тиешле бина яки күпфатирлы йорт урнашкан урын буенча мөрәжәгать итүчегә һәм (яисә) дәүләт торак күзәтчеләге (муниципаль торак контроле) органына юллау өчен

Бинаны тикшергән очракта комиссия 3 нөсхәдә бинаны тикшерү акты төзи. РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 7 пунктындагы дүртенче абзацында күрсәтелгән затлар комиссия составына кертелгән очракта, аларның бинаны тикшерүдә катнашуы мәжбүри булып тора.

Алынган бәяләмә нигезендә Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты, бәяләмә алынган көннән алып 30 календарь көн эчендә, ул билгеләнгән тәртиптә кабул итә, ә гадәттән тыш хәл аркасында зыян күргән торак биналарны тикшергән очракта, - бәяләмә алынганнан соң 10 календарь көн эчендә ул билгеләнгән тәртиптә карар кабул итә, һәм йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип танылган очракта, бинаны алга таба файдалану, физик һәм юридик затларны күчерү вакыты яки ремонт-торгызу эшләрен башкару кирәклеген тану турында күрсәтеп, карар чыгара.

5.7. Күпфатирлы йорт авария хәлендә дип танылган һәм сүтелергә тиешле дип табылган очракта, торак биналарны найм һәм арендау шартнамәләре законнар нигезендә өзелә.

Яшәү өчен яраксыз дип танылган торак урыннарына килешүләр шартнамәнен һәр як таләбе буенча, законнар нигезендә, суд тәртибендә өзелергә мөмкин.

5.8. Комиссия РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 49 пунктында каралган карар кабул ителгән көннән 5 көн эчендә, гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән, шул исәптән "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән, шул исәптән бердәм портал яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә төбәк порталынан (булганда) файдаланып, гариза бирүчегә комиссия күрсәтмәсенең һәм бәяләмәсенең 1әр нөсхәсеннән язма яки электрон формада, шулай ук торак урынын яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки төзекләндерелергә тиешле дип тану очрагында - мондый бина яисә йорт урнашкан урын буенча дәүләт торак күзәтчелеге (муниципаль торак контроле) органына жиберә.

Кеше гомере һәм сәламәтлеге өчен аеруча куркыныч тудыручы, яисә авария хәле аркасында бина жимерелү куркынычы тудыручы әйләнә-тирә мохит факторларының зарарлы тәэсире булуы аркасында яисә РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 36 пунктында каралган нигезләр буенча торак урынын яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигезләр ачыкланган очракта, карар тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органына, жирле үзидарә органына, торак милекчесенә һәм мөрәжәгать итүчегә карар рәсмиләштерү көненнән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

Табигий бәла-казаларга һәм жиңеп булмастай көчнең башка шартларына бәйле булмаган сәбәпләр аркасында, аны файдалануга кертү турында рөхсәт бирелгән көннән алып 5 ел дәвамында күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә (андагы торак биналарны яшәү өчен яраксыз) дип тану очрагында, карар 5 көн эчендә, Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кабул итү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен

прокуратура органнарына жибәрелә.

5.9. Карарга, бәяләмәгә кызыксынган затлар тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

5.10. РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 47 пунктында күрсәтелгән карар нигезендә кабул ителгән карар белән торак бинаны капитал ремонтлау, реконструкцияләү яки яңадан планлаштыру очрагында, комиссия бер ай эчендә торак урыны милекчәсе яки аның вәкаләтле заты тарафыннан аларны тәмамлау турында хәбәр ителгәннән соң, торак бинаны карап чыга, тикшерү акты төзи һәм тиешле карар кабул итә, аны кызыксынган затларга житкерә.

5.11. Инвалид яши торган күпфатирлы йортта инвалидның торак урынын һәм гомуми милекне жайлаштыру мөмкинлегенә булмау турындагы бәяләмә нигезендә, инвалидның ихтыяжларын исәпкә алып һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2016 елның 9 июлендәге 649 номерлы "Инвалидлар ихтыяжларын исәпкә алып, күпфатирлы йортта торак урыннарын һәм гомуми милекне жайлаштыру чаралары турында" карары белән расланган күпфатирлы йортта торак урыннарын һәм гомуми мөлкәтне инвалидлар өчен уңайлы шартлар белән тәмин итү кагыйдәләренең 20 пункты нигезендә чыгарылган инвалидларның торак урыннары (бүлмә, фатир) гражданның һәм аларның гаилә әгъзаларының яшәве өчен яраксыз дип танылырга мөмкин. Комиссия күрсәтелгән гражданның яшәве өчен яраксыз дип тану турында 3 нөсхәдә бәяләмә төзи, 5 көнлек срокта 1 нөсхәне тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясә субъектының башкарма хакимияте органына яки жирле үзидарә органына, икенче нөсхәне мөрәжәгать итүчегә жибәрә (өченче нөсхә комиссия төзегән эштә кала).

6. Бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану тәртибе.

6.1. Чикләрендә бакча йорты яки торак йорт урнашкан муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы (алга таба - жирле үзидарәнең вәкаләтле органы) карары нигезендә бакча йорты торак йорт һәм торак йорт - бакча йорты дип таныла.

6.2. Бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты дип тану өчен бакча йорты яки торак йорт милекчәсе (алга таба әлегә бүлектә-мөрәжәгать итүче) жирле үзидарәнең вәкаләтле органына турыдан - туры йә дүләр һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге (алга таба-күпфункцияле үзәк) аша тапшыра:

а) бакча йортын торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип тану турында гариза (алга таба - гариза), анда бакча йортының яки торак йортның кадастр номеры һәм бакча йорты яки торак йорт урнашкан жир кишәрлегенең кадастр номеры, мөрәжәгать итүченең почта адресы яки мөрәжәгать итүченең электрон почта адресы, шулай ук жирле үзидарә вәкаләтле органы карарын һәм әлегә Нигезләмәдә каралган башка документларны алу ысулы (тапшыру

турында хэбэр итү белән почта аша жиберү, электрон почта, күпфункцияле үзәктә шәхсэн алу, жирле үзидарәнең вәкаләтле органында шәхсэн алу) күрсәтелә;

б) мөрәжәгать итүченең бакча йортына яки торак йортка теркәлгән хокуклары турында белешмәләр, йә мөрәжәгать итүченең бакча йортына яки торак йортына милек хокукы Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлмәгән очракта торак йортка яки бакча йортына хокук билгели торган документ, яки мондый документның нотариаль расланган күчермәсен үз эченә алган төп характеристикалар һәм күчемсез милек объектына теркәлгән хокуклар турында Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә (алга таба - Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә);

в) "Биналарның һәм корылмаларның иминлеге турында техник регламент" Федераль законның 5 статьясындагы 2 өлешендә, 7, 8 һәм 10 статьяларында билгеләнгән ышанычлылык һәм иминлек таләпләренә туры килүен раслый торган объектның техник торышын тикшерү буенча бәяләмә, ул инженерлык тикшеренүләр өлкәсендә үз-үзен җайга салучы оешма эгъзалары булып торучы шәхси эшкуар яки юридик зат тарафыннан бирелә (бакча йорты торак йорт дип танылган очракта);

г) әгәр бакча йорты яки торак йорты өченче затларның хокуклары белән йөкләнгән булса, - күрсәтелгән затларның бакча йортын торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип тануга нотариаль расланган ризалыгы.

6.3. Мөрәжәгать итүче Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә бирмәскә хокуклы. Мөрәжәгать итүче тарафыннан бакча йортын торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип тану турында гаризаны карау өчен күрсәтелгән өземтә бирелмәгән очракта, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтендә ведомствоара электрон бәйләнешнең бердәм системасын кулланып, бакча йортына яки торак йортка теркәлгән хокуклар турында белешмәләре булган Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә соратып ала.

6.4. Мөрәжәгать итүчегә мөрәжәгать итүчедән әлеге Нигезләмәдә каралган документларны алганда, аларның исемлеген һәм жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан алу датасын күрсәтеп, расписка бирелә. Документларны мөрәжәгать итүче күп функцияле үзәк аша тапшырганда, расписка күпфункцияле үзәк тарафыннан бирелә.

6.5. Бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип тану турында йә бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында карар тиешле гаризаны һәм башка документларны жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан карау нәтижәләре буенча кабул ителергә тиеш, гаризаны биргән көннән 45 календар көненнән дә соңга калмыйча.

6.6. Жирле үзидарәнең вәкаләтле органы, бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип тану турында карар кабул ителгәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча, мөрәжәгать итүчегә гаризада күрсәтелгән ысул белән жиберә. Мөрәжәгать итүче гаризада күпфункцияле үзәктә шәхсэн алу ысулын сайлап алган очракта, мондый карар әлеге пунктта күрсәтелгән вакытта күпфункцияле үзәккә жиберелә.

6.7. Бакча йортын торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында карар түбәндәге очрақларда кабул ителә:

а) мөрәжәгать итүче тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.2 пунктындагы "а" һәм (яки) "в" пунктчаларында каралган документларны тапшырмау;

б) жирле үзидарәнең вәкаләтле органына Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрындагы мөрәжәгать итүче булмаган затның бакча йортына яки торак йортка милекче хокукы турында белешмәләр керүе;

в) жирле үзидарәнең вәкаләтле органына, әлеге Нигезләмәнең 6.2 пунктындагы "б" пунктчасында каралган хокук билгели торган документ яки мондый документның нотариаль расланган күчермәсе мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылмаса, Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында теркәлгән хокуклар турында белешмәләрнең булмавы турында хәбәрнамә керү. Бакча йортын торак йорты яки торак йортны әлеге нигез буенча бакча йорты дип танудан баш тарту рөхсәт ителә, әгәр жирле үзидарәнең вәкаләтле органы, Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында бакча йортына яки торак йортка теркәлгән хокуклар турында белешмәләрнең булмавы турында хәбәрнамә алганнан соң, мөрәжәгать итүчегә мондый хәбәрнамәне алу турында гаризада күрсәтелгән ысул белән хәбәр иткән очракта, мөрәжәгать итүчегә әлеге Нигезләмәнең 6.2 пунктындагы "б" пунктчасында каралган хокук билгели торган документны яки мондый документның нотариуста расланган күчермәсен тапшырырга тәкъдим иткән булса һәм гариза бирүчедән мондый документ яки мондый күчермәсен хокук билгели торган документны тапшыру турында хәбәрнамәне жибергәннән соң 15 календарь көн эчендә алмаган булса;

г) мөрәжәгать итүче тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.2 пунктындагы "г" пунктчасында каралган документны тапшырмау, әгәр бакча йортына яки торак йортка өченче затларның хокуклары йөкләнгән булса;

д) жир кишәрлегендә бакча йортын яки торак йортны урнаштыру, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән, аннан файдалану рөхсәт ителгән төрләре мондый урнаштыруны күздә тотмый;

е) торак йортны мөрәжәгать итүче яисә башка зат тарафыннан даими яшәү урыны буларак файдалану (торак йортны бакча йорты дип тану турында гаризаны караганда).

6.8. Бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турындагы карарда әлеге Нигезләмәнең 6.7 пунктында каралган тиешле нигезләмәләргә мәжбүри сылтама белән баш тарту нигезләре булырга тиеш.

6.9. Бакча йортын торак йорт яисә торак йортын бакча йорты дип танудан баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә мондый карар кабул ителгән көннән 3 эш көненнән дә соңга калмыйча бирелә һәм мөрәжәгать итүче тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.